

ትግራይ ብሄርተኛ ኤርትራዊ ኣብ ኤርትራ ንህግደፍ ተኪኡ ሰልጣን ክሕዝ ክንዲዝካኣሎ ዋጋ ክንከፍለሉ ዝጠልብ ዋህን እዩ! ይብለኩም ኣሎ ማኒፌስቶ ህወሓት/TIP

ጌታቸው ረዳ (Ethio Semay)

3/12/2021

ብ2019 (ብአቋጻጽራ ፈረንጂ) ዝተዘርገሑ Potential Manifesto for TIP ኣብ ዝብል ብትግርኛ **“ሕቶ ትግራይ ኣብ 21 ክ/ዘመን መሰል ምውናን ተፈጥሮአዊት፣ ሕጋዊትን ዘልኣለማዊትን ሃገረ ትግራይ”** ዝብል 46 ገጽ ዝሓዘ ብዛዕባ ምምስራት “ሃገረ ትግራይ” ዝተዘርገሑ ጽሑፍ ኣብ ገጽ 25 ከምዚ ይብል፡

“ምስ **ብሄርተኛ ተጋሩ ኤርትራ** ዝህልወና ዝምድና መሰረት ጌይርና እንተሰሪሕና ኣብ ልዕሌና ዘብጽሕ ሓዲጋ ዝቐንስ እዩ። ብርግጽ ውን ህግደፍ እቲ ሕዚ ዝገብር ዘሎ ናይ ጸዕሪ ሞት ፈተነ እንተኣምኪ ንናሉ፤ ዘይሩዘይሩ ካብ ምፍራስ ዘይድሕን ሓይሊ እዩ። **ድሕረ ህግደፍ ዘሎ ኤርትራ ብናትና ረብሓ ቃኒና እንተኣማእዚናዮ ከኣ ዝበለጸ ውጽኢት ኣለዎ።** እንተኾይኑልና **ትግራይ ብሄርተኛ ኤርትራዊ** ኣብ ኤርትራ ንህግደፍ ተኪኡ ሰልጣን ክሕዝ ክንዲዝካኣሎ ዋጋ ክንከፍለሉ ዝጠልብ ዋህን እዩ።

እዚ እንተሰሊጡ ምስ ተጋሩ ኤርትራ ብዛዕባ ቀጻሊ ዕድልና ናይ ሓባር ዕላማ ንምስርተሉ ኣጋጣሚ ዝፈጥር እዩ። ኣብዙ እንተዘይሰሉጡና ግን ልእላውነት ኤርትራ ኣኸቢርና **ምሳና ክሰርሕ ዝኸእል** ዳሞክራሲያዊ መንግስቲ ክፍጠር ዝካኣለና ክንገብር ኣለና።” (**“ሕቶ ትግራይ ኣብ 21 ክ/ዘመን መሰል ምውናን ተፈጥሮአዊት፣ ሕጋዊትን ዘልኣለማዊትን ሃገረ ትግራይ”** ገጽ 25) <http://www.aigaforum.com/amharic-article-2019/The-Tigrayan-National-Question.pdf>

ይብል ማኒፌስቶ ወየንቲ ትግራይ።

ኩቡራት ኣንቡብቲ፡-

እዝከረኩም እንተዳኣ ኮይኑ ቅድሚ 3ተ ወርሒ እቲ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ናይ ወያነ ማኒፌስቶ ዕላማዑ ከምቲ ኣብቲ ማኒፌስቶ ተገሊጹ ዘሎ ዝሃቀነ ምንቅስቓስ ከምዝኾነ ገሊጸ ነይረ። እዚ ማኒፌስቶ እዚ ተሓቢኡ እንተነበረኳ ኣቐዲሙ ቅድሚ 2012 (ብግዕዝ/ኢትዮጵያ/ ኣቋጻጽራ) ዝተዘረገሐ ማኒፌስቶ እዩ።

ዝኾነ ኮይኑ ወያነ እዚ ንምትግባር “ኢጋኢያን” “ሳልሳይ ወያነ” “ባይቶና” ወዘተ.... ዝብሉ ዝተፋላለዩ ተቓዋሚቲ ውድባት ወያነ ዝመስሉ፤ ግና ስርዒት ወያነ ዝኾኑ “አምራኹት ፈጢሩ” ዕላማ “ትግራይ ትግርኛ” ንምትግባር ዝዓለመ እኮይ ግብሪ ከምዝኾነውን እቲስሕትዎ ኣይመስለንን።

እነሆ ሎሚ ብስም “ትግራይ ተወሪራ” ጭርሖ ዝምድሩ “ኣብ ወጻኢ ሓገራት ዝነበሩ ኤርትራዊያን ኣቕሽቲን ካልኣት ሳዒብቲ ሃይማኖትን ምስ ተጋሩ ኮይኖም ጋዜጠኛጣታት “ኢና ዝብሉ” ኤርትራዊያን እውን ካብቶም ወያንቲ ገዲዶም ሓበራዊ ውዲቶም ገይሮም ከጋውሑሎም ብምግባር፡ “ንኢትዮጵያ ብቲኖም” ንህግደፍ/ሻዕቢያ/ ኣልጊሶም “ሃገረ ትግራይ” ንምምስራት ይንቃሳቕሱ ከምዘለው እትዕቡዎ ጉዳይ እዩ።

ሎሚ “ወያነ ብዝፈጠሮ ቁሉውላው” ኣብ ትግራይ ከናት ምስተወለዐ ፎቕዶ ኣደባባይ ተሰለፎም ዝጭርሑዎም ዘለው ጭርሖታት ዝማላኹተና ኣንፈትን ዕላማን ካለእ ዘይኮነስ ኣብ “ኤርትራ ዕግርግር” ፈጢሮም፤ “ድሕረ ህግደፍ ዘላ ኤርትራ ብወያነ እትግዛእ ኤርትራ ንምምስራት ከምኾነ ሕዚ በሪህልኩም ኣሎ።

ኢትዮጵያን ኤርትራን ኣፍሪስና - “ብናትና ረብሓ ቃኒና “ትግራዊ ብሄርተኛ ኤርትራዊ” ኣብ ኤርትራ ንህግደፍ ተኪኡ ስልጣን ክሕዝ ክንድዝካኣል ዋጋ ክንከፍል ኢና።” ይብሉለው።

እንተኾይኑልና ትግራዊ ብሄርተኛ ኤርትራዊ ኣብ ኤርትራ ንህግደፍ ተኪኡ ስልጣን ክሕዝ ክንዲዝካኣሎ ዋጋ ክንከፍለሉ ዝጠልብብ ዋኒን እዩ፡ ዝብልዎ ዘለው “ብሔረተኛ ኤርትራዊ” መን እዩ?

“ትግራይ ብሄርተኛ” ማለት “ኩናማ፣ዓፋር፣ሳሆ፣ቢለን፣ትግረ፣ቢንዓሚር .. ወዘተ ዘይሓውስ ግና “ትግርኛ ዝዛረብ ኤርትራዊ “ማሕበረሰብ ትግርኛ” ማለት እዩ። ምክንቱ ድማ እቶም ዝተጠቐሱ ብሄራት ኤርትራ “ምስ ትግርኛ ብሄረ ትግርኛ ኢና ኣይበሉን እዮም”፡ ብሄረ ትግርኛ እውን ስለዘይኮኑ ድማ “ወያነ” ነቶም ትግርኛ ዝዛረቡ ብሔረ ትግርኛ ዝባሃሉ ምስ ተጋሩ ሓዊሱ “ብተጋሩ እትውነን ኤርትራ መስሪትካ ነቶም ትግርኛ ዘይዛረቡ (ብሄረ ትግርኛ ኢና ዘይብሉ) ካልኣት ብሄራት ኣብትሕቲአም ገይሮም “ጉዙኣት” ተጋሩ ኮይኖም ኣብ “ሰከንድ ሲትዝን” ንምስራዕ ከይሓብኡ ጋህዲ ገይረሞ እዮም።

ሎሚ እኮይ ወያንቲ ትግራይ ን27 ዓመት ዝዳሃኹዎን ዝሰረቐዎን፣ዝሃብተሙላን ቦኚሎም ዝበልዑዎን ኢትዮጵያ ክትፈርስ ኣለዋ ዝብሉ ዘለው “እዞም ኣዛብእ ትግራይ” ጊዜአም ምስኣኸለ ስልጣን “ተመንዚዕና” ኢሎም “ንኢትዮጵያ ኣፍሪሶም” ንኤርትራውን ንምፍራስ “ኮነ ኢሎም”

ተሰሊፎም ብማኒፋስቶ ጥራሕ ዘይኮነስ “ብግብሪ” ምስቶም “ብሄረተኛ ኤርትራ” ኢሎም ዝጽውዑዎም ትግርኛ ዝዛረቡ ኤርትራዊያን ወይድማ “ዕባይ ኤርትራ” ምስዝኾኑ ተጋሩ ግምባር ፈጢሮም ኤርትራ ናይ ተጋሩ “ኮሎኒ/መግዛእቲ” ንክትኮን ይሰርሑ’ኣለው።

እዚ እኮይ ዝውጡኑ ዘለው እንመን እዮም? እዚአም ኣብ ወጻ ሃገራት ኮይኖም ካብቲ ሓዊን ኩናት ረመጽን ሃዲሞም ርሒቑም ዝኩብሩ ብግብሪ “ሃሰውቲ” ብመልሓስ እውን “ሓሰውቲ” ዝኾኑ “ጉጅለ ሙሁራት” ኢና ዝብሉ ተጋሩ እዮም። ምስኪን ወዲ ድኻ ግና ከክንዳአም ኣብ ጓህሪ ክጥጠቐሎም ይደፍኡዎ’ለው” ። ነቶም ሓለፍቶም እውን ምስ ውሃብቲ ረዲኤት መሲሎም ናብ ትግራይረ ዝኣትው ዘለው “ሰለልቲ/ጻዓዱ” ካብ በረኻ ትግራይ ንከህድሙዎም ይጽዕሩ’ኣለው። ኣብ መንቀራቕሮ ሰራዊት ኢትዮጵያን ኤርትራን ኣትዮም እምበር ካብታ ውግእ ንክሃድሙ ዘይፈተንዎ ጸዕሪ የላን።

እዞም ኣብ ሃገር ኣውሮጳን ኣሜሪካን ብምቕት ዝኩብሩ ውግእ ጸውዒት ክገብሩ ንሰምዖም ኣለና። ይኹን እምበር ፤ እቲ ባዕሎም ዝኹሰኩሱዎ ዘለው ጸውዒት ውግእ ፤ ባዕሎም ንኺድ ኢሎም ናብ በረኻ ትግራይን ኤርትራን ብግብሪ ክሕወሱ ድልየት የብሎምን። ምኽንያቱ ድማ ‘ካብቲ-ሓዊን’ ካብቲ ንግደሰሉ ኢና ዝብሉ ዘለው ማሕበረሰብ ጠንጢነሞ ቀደም ሃዲሞም ዝመጹ ናብራኡም ዘጠጥዑ “ጉጅለ ሓሰውቲ” ሰለዝኾኑ ኣብታ ሰልፊ “ውግእ” የለውን።

እቲ ዘሕዝን ነገር እዚ እዩ። እቲ ካልእ ዘሕዝን ድማ በቲ ጉሒላ ግበሮም ካብ ሰልጣን ብዘሕፍር ኩነታት ተመንጢሎም ካብ ኣዲስ ኣባባ ንመቐለ ምስ ሃደሙ፤ ከምታ ንኢትዮጵያ ዝገዝኡዎ ከክንድኣ መተካእታ ክገዝኡዎ ዝደልዩ ዘለው ሓዳስ ኮሎኒ የናድዩ’ለው። ንሳ ድማ ብተጋሩ እትግዛእ “ኤርትራ” ትባሃል ሓዳሽ ኮሎኒ እያ።

ኣነ ወዲኣ ኣለኹ፤ ንሱኹምከ እንታይ ትብሉ?

የቐንየለይ

ጌታቸው ረዳ (Ethio Semay)